

ועדת העבודה - ישיבת יו'

יא' אלול תש"ט - 5.9.49

הנוכחים: חברי ועדת העבודה:

היו"ר ע. גלובמן.

מ. אונא
א. גולדראט
ז. גלוסקא
נ. הרפז
א. כהן
ח. למדן
א. לנקין
י. שמתוניח

מוזמנים:

י. פינקלשטיין - נציג משרד העבודה
מר כוכבי - נציג משרד העבודה
מר רשבא - מזכיר לשכת העבודה בחיפה
מר מרגליח - מזכיר לשכת העבודה בירושלים
מר וישניק - מזכיר לשכת העבודה בת"א
י. שפירא - מזכירות מרכז הלשכות (מרכז חקלאי - מחלקת המושבות).
מר ביחן - יו"ר מרכז הלשכות
מר בויר - מזכירות מרכז הלשכות (סגן יו"ר)
מר מילשטיין - מזכיר מרכז הלשכות

x x x

הישיבה נפתחה בשעה 09.20.

היו"ר ע. גלובמן: אני פותח את הישיבה. נמצאים אחנו כאן

ב"כ מרכז לשכות העבודה וב"כ הלשכות

המרכזיות, וב"כ משרד העבודה, מר פינקלשטיין. אני מניח כי החברים

המוזמנים יודעים לשם מה הוזמנו.

בשעתו מסרה לנו שר העבודה סקירה על

הנעשה בארץ בשטח התעסוקה. כן שמענו כמה פעמים סקירות על מצב התעסוקה

מפי ב"כ משרד העבודה מר פינקלשטיין. אני מניח כי כל המסובים פה,

מחוץ לחברי הכנסת, עוקבים אחרי הדיונים בכנסת, לפחות עד כמה שזה

נוגע לענייני עבודה ותעסוקה. היה על זה וכוה ובירור, והגענו לכלל

מסקנות. כעבור זמן מה החלטנו שרצוי להודמן עם ב"כ הלשכות המרכזיות

בכדי לשמוע גם מפיהם מה נעשה בשטח זה.

אני מציע שמר פינקלשטיין יפתח בדברים

קצרים, ואח"כ ידברו ב"כ הלשכות.

י. פיננקלשטיין:

אני מבין שישיבה זו אינה מכוונת לבירור

כל השאלות התעסוקה ומה עלול להתהוות

בשטח זה בתקופה הקרובה, אלא בכדי להעלות מספר בעיות של ארגון ענייני העבודה, בקשר עם המצב המתמיר.

יש מקום לציין עובדה, אינני בטוח עליה

עדיין שום דבר, שזה מספר חדשים שעקומת חוסר העבודה נמצאת בעליה

והנה בחדש אוגוסט ירד מספר מתוסרי העבודה. במשך שלושת השבועות

של חודש אוגוסט היתה הפחתה במספר הנרשמים כמתוסרי העבודה בלשכות,

במשהו יותר מאלף איש. אמנם באותו חודש היו כמה עבודות ספציפיות

לעונה הזו, ולכן ייתכן שזוהי ירידה זמנית בלבד. מבלי להתעלם מעובדה זו,

ומבלי להתעלם מעובדת החוספת של חיילים משוחררים ועולים לרשימה,

אנו נכנסים לשלב של ריבוי עבודות, אשר בלי ספק יקלטו עובדים רבים.

היקף העבודה בעבודות צבוריות ובנין הוא

גדול למדי, ובמדה שהעבודות תעשינה עפ"י הסדר הקיים, קנה המדה של

תעסוקה אינו מספק, מתוך כך שארגון העובדים בשטח הנוכחית, בעזרת

שכלולים טכניים וכד', והוצאת כספים מרובים על חומר, לפי שטח

העבודה, דבר שבולע כספים מרובים לשם יצירת יום עבודה אחד, המצב הוא

זה שבכביש טוב בחחומי ת"א, לדוגמה, להקדיש 15-17 ל"י ולפעמים יותר,

כדי ליצור יום עבודה אחד. על נקלה אפשר לעשות חשבון כמה כספים

דרושים כדי לאפשר תעסוקה נכרת, ולא קשה להגיע לידי מסקנה שכספים כאלה

לא יוצרו, והבעיה לא תמצא את פתרונה, למרות הקדשת אמצעים גדולים.

משרד העבודה נכנס בזמן האחרון בעובי הקורה

הזאת כדי לחפש דרך בכוח כמה וכמה סדורים ושכלולים, ליצור ימי עבודה

בכוח האמצעים והמאמצים שנעשים. הדבר נתן להיעשות בתקירות לא חשבה

של מחיר העבודה, של כלל ההוצאה, תמורת הישג מרובה של ימי עבודה, באופן

שיום העבודה הנוסף הופך אלמנט זול מאד, ויום עבודה יוכל להגיע למחיר

של 3 ל"י.

איך ייעשה הדבר הזה? אני בכמה הזדמנויות

מסרתי על הקשיים בארגון העבודה, ובין הקשיים מניתי חוסר מכוונות. דרך

אחת להוזלת יום העבודה היא שמוש מינמלי במכוונות. ישנה עוד פרובלימה

והיא ארגון הפועלים. כידוע מרבית הפועלים הנשלחים לעבודות האלה הם עולים

וזו להם העבודה הראשונה, לכן יש צורך לארגון הפועלים בקבוצות עם

הדרכה פנימית של פועלים מנוסים יותר.

משרד העבודה העלה בזמן האחרון את השאלה

בפני מבצעי העבודה לשם הכנסת שנויים בפרוצס העבודה והכניות בהתאמה. כמו כן בפני הלשכות שחבדלנה מחוכן כוחות מארגנים לשם הרמת כושר העבודה של העולים ע"י פועלים מנוסים שיהיו מעורבים בקבוצות עבודה. זוהי בעיה מורכבת מאד, והלשכה לא מוכנה לזה. לדעתי התפקיד הקרוב של לשכת העבודה הוא הרבה יותר גדול מתפקידיה הנוכחיים. עליה לדאוג לא רק לרשומם של הפועלים, אלא גם לסדרם בקבוצות ולדאוג למקומות שלשם נשלחים הפועלים. אז יוכלו להפיק תועלת מהאמצעים העצומים באופן יחסי המוקדשים לענייני עבודה.

בחדשים הקרובים עומדות להיעשות

עבודות בקנה מדה ענקי אשר אנחנו לא רגילים לו בארץ מימים רבים, ואף לא בקנה מדה שאנו עומדים בו כעת. השאלה הארגונית לא רק שתכנים הקלות, אלא גם תעזור להעמדת הפועלים באופן נכון לעבודה עפ"י שטוח עבודה, הסדרים מיוחדים וכד'. תהיה אז אפשרות להרבות בתעסוקה, להשיג את המטרה שלמענה עבודה מסוימת נעשית, כשהדברים ייעשו בצורה חסכונית, באמצעי המדינה או באמצעי הממשלה העם, וייעשו בצורה טובה, באשר הצורה החסכונית והטובה הם לפעמים שני דברים נפרדים. אפשר לעשות עבודה גם ביוקר וגם רע מאד, ומקרים כאלה אינם מועטים, העבודה אינה בעלת ערך ואינה בה קיימא.

צריך להיות ארגון קבוצות פועלים בשטח עבודה

ובחלקה, בשטח עבודה יעילה שלא על בסיס קבלנות. אז יהיה הרבה יותר קל לסדר את החלופים. לשכת העבודה חייבת לראות את עצמה בקרוב לא רק כגוף המסדיר את ענייני משלוח פועלים ורשומם, אלא גם כגוף מעורב בעצם פרוצס העבודה.

אינני מתכוון לאמר שאדם יוכל לעמוד

בחחרות עם מכונה, עבודת ידים מוכרחה לעלות יותר ביוקר, אבל יש סוגי עבודה ויש שטח ארגון אשר בה הדבר להעשות בהפרשים המתקבלים על הדעת, ואת אותם הדברים צריך לחפוס. כלומר, יש לראות את העבודות לא רק עפ"י שמותייחן ומספריהן, אלא להבחין בכל עבודה את האלמנטים שבארגון אחר נתן להפיק מהם יותר תועלת.

זוהי נקודה אחת העומדת בפני הלשכה.

נקודה שניה אשר לדעתי מעמוד בפני הלשכה

כבעיה מרכזית ביותר היא שאלת זיקת העבודה למקום. מתארגנות עבודות בקנה

מדה ארצי וגם בקנה מדה מקומי. טבעי הדבר שגם העבודות הארציות נוגעות למקומות. קורה שעבודות מקומיות יש להן היקף למעלה מקנה המדה המקומי. ענין הזיקה של כל לשכה לרדיוס שלה, זהו דבר הטעון איזה בחינה חשובה, באשר היא טובה כל זמן שהדברים ערוכים במצב סטטיסטי, אבל מכיון שיש כל כך הרבה עבודות, ומצד שני שכונ המזרים אנשים למקומות מסוימים, זה מחייב שנוי הגיאוגרפיה של הלשכות, סגיאוגרפיה הקיימת, ולפי זה מעמדן ישתנה ליחידות בעלות רדיוס גדול יותר, פרט זה חייב למצוא תשומה לב בחוך מערכת עניני הלשכה, כענין שצריך לעשות בו כמה וכמה שנויים, חקונים והחלטות עפ"י המציאות המשתנה, שהחחילה לשנה להשתנות בחדשים האחרונים נוסף לשנויים הגדולים שהיו ב-1948, וחוסיק להשתנות בכוח גמר פעולות השכון באיזורים מסוימים.

זוהי הבעיה המרכזית השניה שצריכה

לבוא לתשומת לב לשכות העבודה.

הבעיה השלישית היא סגול האנשים

לעבודה בכוח כושר אבחנה ביכולת האנשים. אינני מתכוון פה לשטוח פסיכו-טכניקה וכד', אבל הדאגה העומדת בפנינו עם ריבוי העולים היא, למה-למה-למה לדעת להבחין מה לעשות באנשים הבאים להרשם כמחוסרי עבודה.

מה שאני אומר הוא בחלקו תיאורטי

ורק מקצתו מציאותי. על פי רוב לא נתן לעשות את מה שציינתי עכשיו, אבל באותה מדה שזה נתן, ובסכום זה קנה מדה לא קטן, יש לעשות זאת. יש להתחיל בהכשרה מקצועית. זוהי הזדמנות של הלשכה ולא של אגודה מקצועית. הלשכה צריכה להיאבק על ענין זה. הלשכה צריכה לשמש הגוף המחפרץ לקראת כל הזדמנות של הכשרה מקצועית, כי זוהי אחת הדרכים להבראת ההרכב של הפונים ללשכה. מרכז הלשכות הוא פה גורם רציני. אין איש חולק על סמכותו בענין זה. אנו עומדים כעת בפני פרוצס בנין כזה שכבר היום יש מחסור בחמרים מסוימים המחוסרים בארץ, ויצטרכו להביא אותם מן החוץ. אני שוב חוזר ואומר שהלשכה צריכה לקחת זאת לתשומת לבה ולפעול בקנה מדה גדול ככל האפשר.

הייתי חייב לציין את שלוש הנקודות

האלה מבלי להכנס לדיון, כי לא זה לדעתי הפורום לדון עם הלשכות על כל פרשת עבודתן. אין ספק שיש עוד נקודות, ואין ספק שגם נציגי מרכז

הלשכות וחלשכות המרכזיות יוסיפו עליהן או יעלו צדדים אחרים ונוספים של הבעיה הזו. חשבתי לנכון להגיד בפתיחה מה הם הדברים המכריעים שלפניהם אנו עומדים והלשכות עומדות.

מבלי לדבר כאן באופטימיזם מפרז, אני אומר שהמצב הוא הרבה יותר טוב מאשר היה עד עתה, והתכניות, אם תתגשמה תעזורנה בהרבה להטבח המצב עוד יותר. לא אגיד שהמפתח לקדום העניינים הוא אך ורק בידי הלשכות, אבל הן חשובות העקריות לעניינים הללו.

מר מילשטיין - מזכיר מרכז הלשכות:

סלחו לי אם אפחה לאו דוקא בענייני העסוקה, כי אם בכמה שאלות ארגוניות של לשכת העבודה, אשר בודאי חלק מכם רוצה לדעת אותן. אנסה לעשות זאת במסגרת כמה רגעים. לשכת העבודה הכללית קמה לפני 10 שנים בערך, והיא כבר לשכת עבודה במלוא מובן המלה הזו. מיוצגים בה ארבעה ארגוני הפועלים וגם יתר ארגוני המעוטים שהיו קיימים אז, ע"י התחרות בלתי פוסקת בשוק העבודה, ואשר היינו צריכים להלחם בהורדת שכר יום העבודה. הרצון הזה לחלוקת עבודה צודקת, בשעתו להלחם גם על עבודה עברית מאורגמת, הביא את ארגוני הפועלים לידי כך שיקימו את לשכת העבודה הכללית. זוהי בלשכת העבודה, בהתאם לחוקה, יש ועדה אשר מחלקת את העבודה בלשכה, ואני אומר שחלוקת עבודה על בסיס של חור אישי, רק כאן אנו יכולים לעשות עבודת חלוקת עבודה צודקת, ולא כמו שהיה קודם, שהיו מחלקים את העבודה באחוזים לארגוני הפועלים המעוטים, וע"י כך היו פועלים אשר בצדק היו מחוסרי עבודה, והיו פועלים אשר לא קבלו יום עבודה אחד, או קבלו יותר ממה שהגיע להם.

ע"י כל לשכת עבודה קיימת ועדה לחלוקת עבודה שמיוצגים בה המעוטים וכוונתה לחלק עבודה באופן צודק על יסוד אישי. ע"י כל לשכה קיימת גם ועדה למקרים יוצאים מן הכלל, במקרים שהלשכה נאבקה עם פועלים חשופים, חולים, וכאלה שאינם באים בחשבון לכל עבודה. זוהי בכלל בעיה רצינית, גדולה וחמורה. תפקיד הועדה למקרים יוצאים מן הכלל הוא לחלק עבודה מחוץ לתור ובאופן יוצא מן הכלל, והחלוקה היא סופית ואינה נתנת לערעור. ע"י לשכת העבודה קיימת גם ועדה ערעורים אשר החבר המקופח רשאי לערער בפניה, ואם אינו מקבל את מסקנות ועדת

הערעורים, רשאי לפנות לוועדת הערעורים המרכזית ע"י מרכז הלשכות ומקבל את פסק דינה.

בכל משכה ראשית יש מועצה לשכה אשר דנה לפי הצורך על כל הבעיות המתעוררות בחוך לשכה העבודה, בעיות חקסוקה או בעיות אחרות. לפי החוקה תהיה קיימת עכשיו מועצה ארצית בח 25 חבר ומרכז בן 11 חברים, אשר ייקרא: מזכירות מרכז הלשכות. מיוצגים במרכז ובמועצה כל 4 ארגוני הפועלים לפי האחוז בחוך המרכז הזה. החפיקידים העקריים של מועצה זו הם: רגולציה של העולים והעובדים ממקום למקום, וחלוקת עולים ללשכות בהתאם למצב העבודה. כמובן שבזמן האחרון מעבירים עולים גם לא לפי מצב העבודה, כי ישנה עליה גדולה אשר תמיד, וזה גם בהתאם לשכונן, חלוקת עבודות ארציות ואזוריות. אנו עומקים כעת גם בהעסקת אסרחים בעבודות צבאיות. המרכז הן על חוקה ועל כל השאלות החוקתיות של לשכות העבודה, ופקוח ארגוני על עובדי לשכות העבודה. ההסדר הזה נעשה בזמן האחרון עם משרד העבודה של ממסלה על יסוד זה שהוכר העקרון שלשכת העבודה היא עצמאית, מתנהלת ע"י ארגוני הפועלים, וכוח הפקוח העליון היא בידי משרד העבודה של הממשלה.

עלי לציין שיש בארץ כ-40 לשכות עבודה

בארץ מחוץ לכמה סניפי משנה במקומות הנטושים, אשר מסונפים למרכזים. בלשכות עובדים היום כ-230 איש, בינואר עבדו 180 איש. החקציב החוקי אמגיע כיום ל-20 אלף ל"י וכולל משכורת העובדים וההוצאות. בינואר הגיע הסכום ל-10 אלפים ל"י. הכסף המשחלם כיום לפועלים ע"י הלשכות מגיע ל-300,000 ל"י לחדש. הכסף הזה משחלם בעקר במושבות, בערים כמעט שלא כי שם העבודה היא פחות או יותר קבועה. משכה העבודה מנכים $\frac{1}{2}\%$ מפועל מאורגן ו-1% מפועל בלתי מאורגן, עבור המפול הזה בתשלומים. לשכה העבודה אינה מרויחה מנכויים אלה, להיפך - היא מפסידה. הפועל בלשכה מקבל את הנכוי ברצון, משלם זאת ברצון, ומסכים שינכו לו את האחוז או $\frac{1}{2}\%$. הוא רואה בזה שירות ממדרגה ראשונה.

כיום יש לנו למעשה סוג לשכה ותיקה, במקום

שהעולה נכנס לעבודה, הוא מתערב בחוך צבור הפועלים, וקליטתו היא הרבה יותר קלה מאשר במקום שהוא כולו לעולים חדשים, אני מתכוון למקומות הנטושים,

מצב העובד בלשכה בדרך כלל אינו קל. גם בזמן

שישנה עבודה, ישנן כמה בעיות. העובד לא מבדיל מה ששיך לארגוני הפועלים

ומה ששיך ללשכות העבודה. הוא רואה לפניו רק את לשכות העבודה, ורוצה שש

יפחרו לו את כל בעיותיו.

אנו מפנים עכשיו את השומח הלב בעקר למקומות

ענטושים שצריכה להיות שם חלוקת עבודה צודקת וצריכים לשמור על כך.

אם במקומות הותיקים ישנו גרעין של ותיקים מבין צבור הפועלים

אשר יכול להיות שותף לוועדות לחלוקת עבודה ולוועדות ערעורים, ויודע

את הבעיות, הרי במקומות הנטושים המצב הוא מאד קשה ורציני, באשר העוליינ

עדיין לא תפסו ועדיין אינם יודעים ומבינים את חלוקת העבודה. לכן

אנו צריכים עכשיו להגביר את הפעולה במקומות הנטושים האלה, גם אם

זה ייעלה יותר כסף וידרוש את הגרלת המנגנון.

ארבע בעיות דחופות עומדות כרגע בפני מרכז

הלשכות. בדרך כלל שלטת לשכת העבודה בשוק העבודה והשתדלה שחיה

עבודה מאורגנת פחות או יותר במקומות העבודה הקטנים והגדולים כאחד.

כיום אפשר להגיד שאין עבודה מאורגנת במאה אחוזים לא בעיר ולא בכפר.

במדה גדולה הגורמים לזה הם המחנות. מחנות העולים הוקמו ליד מקומות

מיושבים, גם ליד ערים, והעולים נכנסים לעבודה, בעלי מקצוע ולא בעלי

מקצוע, והלשכה אינה יכולה, ואנן לה גם רצון להוריד אותם מהעבודה.

אנו מעריכים שקרוב ל-40% עולים חדשים מהמחנות מועסקים במקומות עבודה.

קבועים או לא קבועים ולא באמצעות לשכת העבודה. לכן אנו חושבים שיש

להוציא חוק על עבודה מאורגנת, קבלת עובדים אך ורק באמצעות הלשכות.

הפנינו את השומח לב משרד העבודה שיש צורך

דחוף בפתיחת לשכות במחנות העולים לשם אותם ימי עבודה שיש לחלק בין

העולים בצורה מאורגנת, ואנו מאד מעוניינים בכך שגם העולה יעבוד בשכר

מתאים ולפי התנאים המקובלים של הארץ.

יש צורך דחוף בהגדלת השתתפות הממשלה בחקציב

לשכות העבודה. עד עכשיו מבוססת השתתפות על עקרון של 50%-50%.

ארגוני הפועלים נאבקים קשה על התקציב, ויש צורך לשנות את המקובל.

השתתפות הממשלה צריכה להיות לפחות ב-75%.

יש צורך בפתיחת לשכות עבודה לערבים. הערבים

הנמצאים במקומות המעורבים וע"י הערים והמושבות, הם אזרחי מדינת ישראל

ואנו צריכים לדאוג להם לעבודה ולהסדיר ביניהם את חלוקתה.

מספר מחוסרי העבודה ירד בחדש האחרון ממספר

מחוסרי העבודה בחדש שעבר. אבל בכל זאת עלי להוסיף שהמצב הוא עדיין

חמור, אם כי הלחץ ירד ביחס למה שהיה. בין דורשי העבודה ומחוסרי

העבודה ישנה פער דיסטנציה. מחוסרי העבודה בבקר, הם הרבה יותר מאשר

דורשי העבודה בערב. כ-70% מחוסרי העבודה נרשמים בערב כדורשי עבודה. זה נובע בחלק גדול מחוץ כך שנרשמים חיילים משוחררים אשר מקבלים תמיכה בזמן הראשון אחרי שחרורם.

אין כל ספק שהמצב יוקל לקראת הקטיף. אינני יודע עד כמה העזור עבודה זו בערים, אולי בערים הקרובות למושבות. משרד העבודה עשה עכשיו רבות בקשר עם העבודות הצבוריות. אני חושב שקרוב ל- 3.500 - 4.000 פועלים בקשר עם העבודות הצבוריות, של העיריות, המועצות, קו הרכבת. יש לציין בספוק רב את סודעת משרד העבודה על הגדלת העבודות הצבוריות בשמן הקרוב ביותר. יש צורך להפנות את משרד העבודה לעבודות יותר קונסטרוקטיביות לשם הכנסת העולים לעבודה של ממש.

אני מפנה את השומת לב ב"כ משרד העבודה לכל

הבעיות שעוררתי כאן.

מר בניר: ברצוני להוסיף כמה דברים לדברי מילשטיין

בקשר עם מספרי מחוסרי העבודה. ישנו סוג הנרשם

בלשכות כמחוסרי עבודה אבל אינו מחוסר עבודה, אלא מחוסר פרנסה. לסוג זה שייכים הרבה ותיקים, נכים, חשושי כוח, אשר אינם מסוגלים לעבוד, ואפילו כאשר היה מצב של חוסר בידים עובדות, לא יכלנו לספק להם עבודה. אלו היינו מבדילים בין הסוגים היה מספר זה של מחוסרי פרנסה מגיע לפחות ל-4 ספרות. במרכז הלשכות הוחלט לא פעם לעשות הפרדה בין אנשים בעלי כושר עבודה ובין מחוסרי כושר עבודה, אבל אין להוציא לפועל את הדבר הזה כל זמן שאין רשות ארת אשר אליה נוכל להפנות את מחוסרי כושר העבודה. אני חושב שכאן המקום להביא את הבעיה הזו. דובר פעם במרכז על הקמת קרן גדולה לנכים. אלה הם אנשים אשר עבדו שנים רבות והוציאו את כוחם ואת כושר עבודתם על בנין הארץ. היחה פעם תכנית בקשר עם העסקת נכים במשרדים הלאומיים, מוסדות צבוריים, הטלת אחוז מסוים, וכד'. הבעיה הזו ירדה מעל הפרק, כי צפה ועלתה בעיה החיילים המשוחררים הנכים. אבל אין לעבור בשתיקה לגמרי על אותם האנשים שהם נכי בנין בארץ. ישנו עוד ענין אחר אשר יוכל לעזור במדה רבה לפתרון בעיה חוסר העבודה וזהו הכשרה מקצועית. אמנם בפנינו תשומת לב להכשרה מקצועית לבנין, אבל יש שטחים לגמרי אחרים שיש צורך לשים לב אליהם. עבודות קלות, מלאכות נקיות וכד'. יש גם לדאוג לבדיקה רפואית של הנרשמים בלשכה.

במשרד עם תוספת נחמל מרכז הלשכות בפשיים

בזמן סדור חלופים, ע"י כמה מחלקות ממשלחיות אשר אינן עושות ברצון את החלופים. יש צורך בהדוק יתר של הקשרים בין משרדי הממשלה ובין מרכז הלשכות.

ברצוני עוד לגעת בנקודה אחת, בטחון עובדי הלשכות.

אני נחלקים בבעיות שיום יום באים עובדי הלשכות ומוסרים לנו את המפתחות, אינם רוצים לעבוד יותר בתנאים הנוכחיים. פנינו למטרה שתגיש לנו עזרה, אך הם טענו שאין תקציב.

מר ביתן-יו"ר מרכז הלשכות:

אני רוצה במספר משפטים לציין את התפקידים הדחופים של מרכז הלשכות: א) בדיקה המנגנון. יש צורך לברוק היטב בכל מקום. יש צורך לברוק אם המנגנון מספיק, גדול מדי, יעיל וכד'. נדמה לי, מתוך ראייה שטחית, שזהו אחד הדברים ההכרחיים. אני רוצה להפנות את תשומת לב הועדה לקושי אשר אינני רואה כמעט מוצא ממנו. עד לפני שבוע היה למרכז מו"מ עם גזברות משרד העבודה, יש תקציב לשנה אחת הכובל גם אותנו וגם את הגזבר. הייתה לי שיחה עם שר העבודה, וברור שאם אנו רוצים לשנות ולשפר משהו-הדבר קשור בכספים. יש מקומות שבהם ה"סטאף" הטוב ביותר בלשכות לא יוכל למלא את הדרוש בתנאי הדיור הקיימים. ישנם מקומות שהלשכה נמצאת במקום אשר קשה לקרא לו דירה, וזוהי רק שלא כספית. ברור שבכמה מקרים יש גם צורך דחוף בחוספת עובדים.

יש נקודה אחת, שלדעתי ועדת העבודה תצטרך להכנס לעבברי הקורה. למעשה התקציב שאושר על ידי הכנסת ללשכות העבודה אינו ממלא אפילו את ההוצאות הנוכחיות. בחדש האחרון הוצאנו 23 אפף"ל, הממשלה נוחנה 50%. אבל תקציב הלשכות לשנה הוא 120 אלף ל"י. אני מקוה שיושם לב לבעיה הזו.

בקשר עם עבודה ועדת העבודה יש עוד שאלה אחת חשובה - חוק העבודה. ברור ששאלת עבודה מאורגנת חמצא פתרון כולל עם קבלת חוק העבודה. שאלה זו דחופה ודורשת עיון וביורור נוסף.

חוקת לשכת העבודה מיושנת לדעתי ואינה מתאימה לשאלות ההוה, גם חוקת הלשכות קשורה בחוק העבודה הכללי. אנו צריכים למצא פתרון ללשכות במחנות העולים, כי זהו המקרה לעבודה בלתי מאורגנת היום.

אנו עומדים להתחיל השבוע בפתיחת הלשכות

העבביות. זוהי דאגה גם ליהודים וגם לערבים. לא פעם תופסת עבודה ערבית

מרכז הלשכות נמצא במובן זה במצב אומלל כי למעשה

הוא נמצא במו"מ פרמננטי על תקציבו, חוץ מהמו"מ עם הממשלה, גם במו"מ עם ארגוני הפעילים, וזה מקשה על תשלום שכר העבודה בסדר, אין כל ספק שתלות זו בשכר גורמת לידי תשלום בלתי מסודר. אם מרכז הלשכות צריך להיות פנוי לבקורה, בדיקה המנגנון, פתיחת לשכות הערבים, צריך הוא להיות במדה מסוימת משוחרר מהתלות הזו בשכר.

ב"ב לשכת העבודה בת"א:

מזמן הקמה לשכת העבודה, התפתחו העניינים בעקר

בשנה האחרונה כך, שנוסף עוד התפקיד אחד ללשכת העבודה, אשר היא לקחה לעצמה מבלי שאיש יטיל עליה זאת. התפקיד הוא זרוז, דירבון וראגה ליצירת מקורות עבודה. היות ומזכירי הלשכות בכל הארץ ראו את עצמם מחויבים לזרוז את מקורות העבודה, וגם לחפש אמצעים ליצירת מקורות עבודה, ומקומות עבודה, לפתור בזמן קצר את חוסר העבודה לקחו עליהם את התפקיד הזה.

אני רואה 3 בעיות מרכזיות:

א. אני חושב שיש צורך לקצר עד כמה שאפשר

את הזמן של חוסר העבודה.

ב. שלטון מוחלט של לשכת העבודה בשוק העבודה.

ג. הבראה מקצועית וסוציאלית של צבור העובדים

בישראל, בראש וראשונה של אלפי העולים.

אני רוצה לעמוד על כל סעיף וסעיף. אם אנו

רוצים להשקיף על חוסר העבודה, אסור לנו לראותו רק על סמך מספר של מחוסרי

עבודה או דורשי עבודה באותו יום, וצריכה להיות גישה אחרת לענין זה שמספר

דורשי העבודה הוא קטן ממספר מחוסרי העבודה. לדעתי הוא לא בא לא רק מפני

זה שהחילים המשוחררים באים להרשם ללשכה כדי לקבל חמיכה, אלא מפני זה שכל

אדם עושה חשבון מתי יגיע תורו, והוא מסתפק בזה שהוא בא פעם בכמה ימים ללשכה

כאשר אנו משקיפים על בעיה התעפוקה, אנו צריכי

לעשות זאת מתוך כמה נמוקים. אנו צריכים לראות מהו מספר האמסלוטי של חוסר

העבודה, מה ההתפתחות, האם חוסר העבודה פוחת או גדל, באם המשק הא"י סופג את

העולים ואח החיילים, או נותן פתרון רק לאלה שהיו מחוסרי עבודה זמן ממושך.

אנו צריכים לראות את הפרופורציה הקיימת בין מספר מחוסרי העבודה לבין מספר

דורשי העבודה, ואנו צריכים לדאוג שחוסר העבודה לא יעמיק.

אם נקח את מספר מחוסרי העבודה לתקופת חדשים

וחצי, נראה שהמספר גדל מתקופת מחצית מאי עד מחצית אוגוסט ב-5700 איש בערך,

ביותר ממאה אחוז. אם נקח את מחזור סדורי העבודה, ואת היחס בין סדורי העבודה

לחוסר העבודה, נקבל תמונה די קשה אשר היא נטל קשה על עובדי הלשכות, בעקר

בערים ובאיזורים הנטושים. בשבוע האחרון נרשמו 9270 מחוסרי עבודה. אם נכפיל

את המספר הזה ב-6 ימים, פירוש הדבר שהיו בשבוע 56 אלף ימי חוסר עבודה. בת"א, לפי מספרים שהיו לי לפני שבועיים, קבל את סדורו אחד מכל 14 דורשי עבודה. בחיפה אחד על כל 12, ברמלה ובלוד אחד על כל 16-17, וזוהי אחת הבעיות המרכזיות.

אני רוצה לציין פה, כאילו לא היו חלופים בעבודות

מצבוריות, היה הפכו הרבה יותר קטן צריכה להיות דאגה מיוחדת לכמה נקודות בעבודות הצבוריות, להוציא אותם מקפאון של חוסר עבודה פרמנטי, וזוהי בעיה רמלה לוד. אנו נמצאים במצב כזה שיותר מ-50% מהמספר האפלוטי של דורשי העבודה הם מחוסרי עבודה. אם ברמלה ובלוד יש כ-1400 איש שנרשמו בלשכה מאז קיומה כדורשי עבודה, גם כיום נמצאים שם 750 מחוסרי עבודה בכל מקום בנפרד. מוטלת חובה על משרד העבודה לפתור באופן רדיקלי את בעיה רמלה לוד, ואי אפשר רק על ידי יצירת מקורות עבודה קבועים לעשות זאת, צריך להיות חוק המחייב נותני עבודה אשר פותחים מפעלים חדשים, לקבל מספר מסוים של העולים האלה. אחרת לא חפזת הביעה, היום אלה רמלה ולוד מתר חתיה עכו ומחרתים מקום אחר. השיכון הרחב צריך להיות מלווה עם דאגה רצינית ליצירת מקומות עבודה קבועים בכל מקום.

תמיד היתה גישה שהחורף פותר את שאלת חוסר העבודה

בארץ, אך כעת קיימת סכנה שגם במושבות הותיקות, לא יהיה המשך של עבודות צבוריות ודאגה ליצירת מקורות עבודה, יהיה חוסר עבודה גם בחורף. רחובות קלטה 1200 משפחות עולים, עקיר, יבנה, סטריה, נוה דוד, חבצלק וכד' כוללות 1200 משפחות. בחורף הקודם היתה רחובות זקוקה לתוספת של 500 פועלים מבחוץ. במשך השנה הזאת שוחררו מאות חיילים, שהתוספו למספר דורשי העבודה. ראשון לציון, נתניה, הרצליה נמצאות באותו מצב. יש הכרח למצוא פתרון לבעיות חוסר עבודה בחורף. היות והשטחים של הקטיף מפוזרים בשטחים מאד אין אפשרות פקוח על עובדי הלשכה, ויכול להוצר מצב של נצול עבודה עולים בשכר ירוד על ידי נותני העבודה.

אני מקוה שועדת העבודה תקב את תושמח לבה לכל

הבעיות שהזכרתי.

מר מרגלית - ב"כ לשכת ירושלים:

אני רוצה למסור כאן כמה מספרים על מצב העבודה

בירושלים, ועל ההיקף הלשכה בירושלים. במשך כל השנה הקודמת נרשמו בלשכה העבודה בכל המספורים 3705 איש, במשך השנה הזו עד 31.8 נרשמו בלשכה 7400 איש.

זה מראה על הגידול של מספר הנרשמים. בירושלים עובדים בעבודות צבוריות ובבנין על ידי מחלקת העבודות צבוריות 624 איש הם עובדים בכביש הגבוהה, מעלה החמשה, והרחבת כביש שער הגיא-הר טובה על ידי עיריית ירושלים בתחומי העיר עובדים 393 איש, הרי ביחד עובדים בעבודות צבוריות 1017 איש. מזמן שאני זוכר את לשכת ירושלים, לא היה מועסק בה מספר כה גדול של אנשים. בבנין עובדים בירושלים בתיקונים ברחוב בן יהודה ובמפעלי חצץ 400 איש, ביחד עובדים בבנין ובעבודות צבוריות 1417 איש.

שמעתי כאן שישנם הברלים גדולים בין מחוסרי עבודה ודורשי עבודה, אצלנו אין דבר כזה. דורשי העבודה משתוים כמעט עם מחוסרי העבודה. למרות העבודות המרובות שנעשות עכשו הממוצע היומי של מחוסרי העבודה הוא 1350 איש, זה כולל את בקה ועין כרם. בבקעה שמונים איש, בעין כרם 70 איש. מספר אחרון זה ודאי ירד עם התחלת הבציר. מחוסרי העבודה מורכבים מחיילים משוחררים, ובירושלים היה גיוס טוטלי וכולם היו חיילים. כמעט 60% מתוך הרשומים הם חיילים משוחררים, ויש פלוגתא בענין הזה אם זהו צבור אשר באמת נזקק לעבודה או שנרשם כדי לקבל חמיכה מהצבא. 25-30% ודאי אינם דורשי עבודה.

חוץ מעבודות צבוריות ובנין ישנם עוד סקטורים שם המצב חמור יותר כי אלה הן עבודות קבועות. העשייה, פקידות ושירותים. ישנם מבין מחוסרי העבודה המחפשים עבודות קבועות אשר אינם יודעים את השפה, ואשר קשה מאד יהיה למצוא להם עבודה. מכיון שכביש ועבודות צבוריות נגמרים חמיד, אין לדעת איך תפתר בעיית חוסר העבודה. כבר ב-10 לחודש מתחילים הפטורים הראשונים בכביש הגבוהה, ויש כבר לוח הזמנים של הורדה ממספר העובדים.

ישנן בירושלים עבודות גדולות וחשובות אשר אני חושב שאפשר על ידן לפתור בבת אחת את כל חוסר העבודה. ישנו צנור המים הגדול של 21 אינץש באורך של 10 ק"מ, תעלות עמוקות וכל הכרוך בזה. הביוב ברחביה יכול לקלוט מאות עובדים. הבציר בעין כרם יקלוט 75 איש בערך.

ביחס לעיריית ירושלים אני רוצה להגיד כמה מלים קיריית ירושלים נתנה 40 אלף ימי עבודה ב-5 חדשים, כלומר בערך 400 איש. יש לראות שדבר זה לא יפסק וימשך לפחות בקצב הנוכחי, ואם יהיה תכנון בירושלים אפשר ואפשר לפתור את בעיית חוסר העבודה.

דובר כאן על עבודה מאורגנת. ברצוני לציין שבבנין ובעבודות צבוריות יש בירושלים עבודה מאורגנת כמעט במאה אחוז. אבל ישנם סקטורים, כמו בתי מלון ושירותים ששם העבודה אינה מאורגנת, ולזה צריך לדאוג. התחלנו לקבל עולים למחנה גבעה שאול 2, דיר יאסון. התכנית הייתה שזה יהיה מחנה העסקה. העולה יקבל את הסכום ויחזיר מה

שהוא חייב בשביל אוכל והחזקה, וזה ישמש שוב להנאת העבודה. סוכם שעולים אלה אינם מנפעים בלשכה, ואנו מפרישים מעבודת שלנו למחנה העסוקה זה. כל זה היה מוחנה במדה שתהיינה עבודות. כאשר לא תהיינה עבודות מיוחדת לא נוכל לעמוד בענין זה.

יש צורך רב בהרחבת המנגנון בלשכת העבודה

בירושלים.

מר נוישניאק - תל-אביב: כדי לתת תמונה מהיקף הלשכה בתל-אביב רבתי,

אני חייב להקדים ולומר שלתל-אביב יש כיום כמה בנות, שחיים ותיקות: בחים וחולון, ושלוש צעירות: יפו, ג' בליה וסלמה. נוסף לזה מצורפת יעזור באופן זמני ללשכת תל-אביב.

עד הראשון באוגוסט קלטה לשכת העבודה בתל-אביב

למעלה מ-23 אלף איש לעומת 12 אלף בכל שנת 1948. מהם היו 8100 עולים חדשים. מתוך 23 אלף אשר פנו ללשכה מהחלת השנה במשך 7 חדשים נשארו בחודש יולי רשומים בלשכה 9400. 13 אלף בערך מודרו ברובם על ידי הלשכה, ובחלק קטן הסתדרו בעצמם. 9400 אלה מורכבים מ-5100 חיילים, 2400 עולים חדשים. השאר הם עולים שהם למעלה מחצי שנה בארץ, חשוי בוח ואנשים שנפלטו ממקומות העבודה. המספר הכולל של האנשים שפנו ללשכת העבודה

בתל-אביב רבתי מורכב מאנשים חדשים שלא נפלטו מהמשק הא"י, אלא הגיעו כעת או שהם חיילים משוחררים, ורק חלק קטן מאד הם האנשים הנמצאים יותר ממספר חדשים בארץ. אני מסיק בזה שהמשק קלט עד כה יפה מאד, אינני מוציא מסקנות לעתיד. במשך 7 החדשים האלה היו 12 אלף סדורים ליותר

מחודש ימים. מספר סדורי העבודה כולל רק סדורים בעבודה קבועה וממושכת, ואינו כולל עבודה זמנית. תל-אביב קלטה בכל חודש כ-4000 עולים. רק באוגוסט ישנה ירידה מסוימת, גם במספר האנשים שפנו ללשכה לפחות ב-1000 איש. זה גם מוריד את הממוצע של מחוסרי העבודה ליום ואת מספר מחוסרי העבודה המוחלטים. אינני יודע אם זו היא תופעה יציבה או חולפת, אבל היא עדות לעקומת חוסר העבודה היורדת באחוזים גדולים. העקומה ירדה ב-10% לעומת מה שהיה לפני 3 חדשים. אין פחד פירוש הדבר שכל 9400 איש הם מחוסרי עבודה. חלק גדול מהם הם חיילים אשר נרשמים כדי לקבל תמיכה.

אני רוצה להעלות בפני ועדת העבודה את בעיה

ההרכב המקצועי האומלל של כל הפונים ללשכה. רובים בלתי מקצועיים והמקצועיים הם מסוגים נמוכים מאד. אנו סובלים מחוסר בעלי מקצוע טובים בכל השטחים.

רכ.

הלשכה אינה נענית אלא בחלק קטן לדרישת נוחני העבודה לבעלי מקצוע טובים.

בעיה חל-אביביח טפוסיה היא בריחת התע"יה מת"א.

לעומת זאת יש לציין את רבוי המלאכה, בחי מלאכה קטניה נפתחים לרוב בחל-אביב,

וזה דורש פצול רב כדי להגיע לכל בחי המלאכה הקטנים והבינוניים המוקמים בקנה

מדה גדול למדי בחל-אביב.

בעיה חמורה מאד היא בעיה הדירות והמנגנון.

לדעתי חוסר מקום מתאים, חוסר מזכירים וצפיפות הם הגורמים לאינצידנטים הרבים

ולאירה המחוחה בלשכה.

בעיה חשובי הכח היא בעיה חמורה מאד ויש לשים

אליה לב באופן מיוחד. יש צורך דחוף בחוק לעבודה מאורגנת.

ביחס לדברי פינשטיין על שטות עבודה חדשות,

אין ספק שאין מכפילו כמעט את מספר ימי העבודה. אני רק רוצה להעיר ביחס לארגון

הקבוצות, שאין מספיק פועלים ותיקים אשר נוכל להטיל עליהם את הארגון בקבוצות.

נחסף לזה ישנה זכות רבה בין העולים העובדים החדשים. הלשכה אינה יכולה לשלוח

את האנשים לעבודה לפי העדות, וזה גורם למכשולים רבים.

לגבי עיריית ת"א היחה לנו טענה אחת, נדמה לי

שאינ עוד מקום אחד בכל הארץ אשר חלקה של הרשות המקומית בעבודות צבוריות הוא

כה קטן. הטענה השניה היא עבודות שכירות. עד הימים האחרונים הלוחה הממשלה

לעיריית ת"א כארבע מאות אלף ל"י לעבודות צבוריות להרחבת התעסוקה, והעירייה

העסיקה בחדשים האחרונים כ-600 איש יום יום. לעומת זה גדלנו בהיקף בחדשים האלה

וכל תביעותנו להגדיל הועלו רק בימים האחרונים. היה מו"מ עם העירייה, וכחוצאה

ממנו יוכפל מספר העסוקים בעיריית ת"א חוץ שבועיים.

אני רואה כהכרחי את ההכשרה בהשתלמות מקצועית.

יש לפתור את בעיה חשובי הכח גם על ידי הכשרה מקצועית, גם על ידי פרנסות

אחרות וגם על ידי הטלת מוסה. מוכרח לבוא שנוי גדול במנגנון ובדירות. יש צורך

בחוק לעבודה מאורגנת, יש צורך לאפשר את העבודות הצבוריות בשיטה כזו אשר תוכל

להעסיק מספר מכסימלי.

מר רשבא: לשכת חיפה: ברצוני לעמוד בקצור על בעיות הלשכה בחיפה. קודם

כל אסביר לחברי ועדת העבודה מה המושג לשכת העבודה בחיפה כולל. מבחינה טריטור-

ריאליה זהו שטח של 750 ק"מ, החל מעחלית ונמור בנתל קודדני. ישנם 8 סניפים

ללשכת חיפה. מהם סניפים בנות כמו הר-הכרמל ונוה שאנן, ומהם סניפים אשר כל אחד

מהוה צירוף של ישובים קטנים וגדולים. גוש הקישון למשל כולל 4 ישובים: קריח

עמל, טבעון, שכונת אלרועי וקריח תרושת.

יש צורך לציין שמבחינה ארגונית, יש לנו בעיה

קשה של חוסר מנגנון. גדלנו ב-7 עובדים חוך השנה הזאת, בעוד שבמשך השנה נוספו בחיפה, אם אנקוט במספרים זהירים, 65 אלף יהודים.

את המקומות שבהם נמצאות הלשכות אי אפשר לקרוא

בשם דירות. החנאים גורמים לאי בטחון העובדים, עצבנות ומתיחות.

ישנה אצלנו גם בעיה של כלי רכב. יש לנו רק

טנדר אחד מיוזן ואופנוע, ואין זה מספיק. איננו יכולים בצוור טכני זה

להקיף את כל השטחים הכלולים בלשכת העבודה בחיפה. זוהי אחת הדרישות

החיוניות, אשר צריכה למצוא את פתרונה.

אעבור כעת לענין התעפוקה. בחדש יולי, שהיה

השיא במספרי חוסר העבודה, היו 2240 מחוסרי עבודה. שני סוגים, מ-18-13

ומ-19 ויותר ימים הם לפי הנסיון שלנו המהוים את בעיה חוסר העבודה.

בחדש אוגוסט ישנה הקלה פורתא, יש הקטנה בערך ב-200 איש. ברצוני לעמוד

על הרכב מחוסרי העבודה. יש לנו כ-650 חשוי כוח, 250 נפגעים, ו-400

חיילים משוחררים נפגעים ובעלי סוגי בריאות נמוכים. העולים מהווים

כ-95% של דורשי העבודה, גם מבין החיילים המשוחררים הרוב הם עולים.

אנו עומדים בחדשים הקרובים לקלוט בשכונ החדש

הנעשה עכשיו ע"י "עמידר" ועיריית חיפה, מספרים גדולים מאד של עולים

חדשים, אשר באופן טבעי יהוו חומר אשר ידרוש עבודה. אינני רוצה להגיד

שתוספת של מספר מסוים של משתכנים, מעלה באותה מדה דורשי עבודה. אני

מניח שחצי מהם יהיו דורשי עבודה מן הלשכה. ישנה זרימה של עולים חדשים

לחיפה, גם ליגליה וגם בלתי ליגליה. עם כל המאמצים שנעשים, יש צורך

בהכפלת העבודות הצבוריות.

לפי הערכתנו נקלטו 10,000 פועלים. מהם נשאר

2000 מחוסרי עבודה ו-8000 איש נקלטו במשק, במלאכה או בעבודה. במשק עיריית

חיפה היו לפני שנה 600 עובדים, כעת ישנם, יחד עם פועלים זמניים אשר

נשלחים ע"י הלשכה לעבודות צבוריות, 1400 פועלים יהודים ו-96 ערבים. מקור

הקליטה השני היה נמל חיפה. לפני שנה העסיק הנמל 200 פועלים יהודים, כעת

הוא מעסיק 1800. משק צבא ההגנה לישראל מעסיק אלפי פועלים אשר עובדים

זמנים ממושכים.

ביחוד בזמן האחרון יש אצלנו מחסור חריף בבעלי

מקצוע. אלו היו לנו הרבה בעלי מקצוע היינו יכולים לפתור את כל בעיה התעסוק

אביא דוגמה. ביום אחד הופיע אצלנו פתאם סולל כבישים. על פי הסכם עם "סולל

בונה" ומיד באו לקחת אותו באוטו מיוחד לעבודה. גם בענפי המתכת יש מחסור עצום בבעלי מקצוע, מהנדסים ומנהלי עבודה. מחסור זה מעכב בעד עבודות רבות בחיפה ובסביבה.

יש מחסור בחמרי בנין ובציוד. חיפה מקבלת

220 טון מלט ליום, וזה בחחלט אינו מספיק. יש מחסור חריף בחצץ. לנו

נדמה שלמרות שנעשו מאמצים לחדוש את הציוד, להגדלת החוצרת, והחוצאות תהיינ כעבור כמה חדשים, לא מנצלים את כל האפשרויות. בסביבת חיפה ישנה מחצבה טובה מאד; היא עומדת ריקה ושוממה, בעוד שהיתה יכולה לתת הרבה מאד. שאלה קשה היא שאלת תוסר הציוד. יש לנו עבודה מסוימת אשר עומדת להיעשות בימים הקרובים בהיקף של 40 אלף ל"י. אם תעשה ע"י מכוונות, תעסיק ב- 50-60 ימי עבודה 75 פועלים. אם לסכום זה נוסיף 4000 ל"י, היא תעסיק 175 פועלים. אנו באנו בקשרים עם משרד העבודה, ודבר זה יסודר.

עיריית חיפה קבלה שלוש הלואות ממסלחיות אשר

מסתכמות ב-235 אלף ל"י. עיריית חיפה הפעילה עבודות בסכום כפול מזה. אבל בכדי להמשיך לקלוט עליה בסביבת חיפה, ובכדי לעבור את מחצית השנה הקרובה בלי זעזועים, ולהבטיח לפחות 60-70% של תעסוקה, יש צורך להפעיל את העבודות הפרודוקטיביות מאד, חוץ שנה. אושרה חכנית אשר תרוש 350 ל"י ואשר תעסיק במוצע 800 פועלים ליום, היא מסתכמת ב-75 אלף ימי עבודה. אם החכנית הזו תופעל בשבועות הקרובים ותחחיל להתגשם, יהיה זה המוצא לחיפה ולסביבה, ואנו נוכל במשך 6-7 חרשים לעמוד בפרץ ולהביא את העניינים לידי כך שבעיית העבודה לא תהיה חמורה. עם חלופים בעבודה, תהיה לנו אפשרות של 1000 פועלים ליום.

מר שפירא - מח' המושבות: ראשית כל אני מברך על מגע הראשון בין נבחרי הצבור בכנסת ובין נבחרים מוסדות העבודה ומוסדות הפועלים. הייתי רוצה להופיע כאן כתובע כלפי ועדה העבודה. ישנם כמה דברים אשר בידי הועדה לעזור בהם, ומחובתה לעשות זאת. לי יש גישה חקלאית לעניין זה שאנו דנים עליו, והייתי רוצה לשלב אותה עם בעיות התעסוקה וארגון העובדים.

ישנן 28 לשכות במושבות, כולל לוד ורמלה. חרשו

לי בראשית דברי להוציא את לוד ורמלה, ולדבר בעקר על המושבות. יחד עם לוד ורמלה היו בחדשים האחרונאים יום יום 2.500 מחוסרי עבודה רשומים. עם כל ההסתגויות ששמענו כאן על התברל בין הרשום לבין דורשי עבודה בערב, העובדה היא שמתוך 2.500 מחוסרי עבודה רשומים, כמעט 1.500 נמצאים בלוד

לעומת זה, פחות מ-1000 מחוסרי עבודה רשומים בכל המושבות יחד.
מכאן חבינו שבמושבות הקיימות אין לדבר על חוסר עבודה, אלא לעתים
קרובות על ההיפך מזה. לעומת זה אנו עומדים בפני הבעיה של מציאת
פתרונות סופיים. בחורף אני רואה אפשרות, נוסף על 2.500 מחוסרי עבודה
הרשומים כיום בכל הסקטורים, ונוסף ל-2000 ערבים שאנו חייבים להעסיק
בקטיף ובאריזה ונוסף על 2500 נשים ונוער שאנו מכניסים לעבודות
הנ"ל, אני רואה אפשרות לקלוט עוד 6000 משפחות לקטיף ואריזה.
התקופה מתחילה בנובמבר ונגמרת בערך בסוף אפריל 1950. התכניה שלנו
היא משולשת, אנו רואים קטיף ואריזה, פרדסנות ומשק מעורב כשלוש דרכים
לפתרון הביעה. אני רואה צורך ב-14.000 עובדים לקטיף ואריזה יום
יום. יש לנו רק 7500 עובדים מוכנים לעבודה הזו. אני רואה צורך
בלמעלה מ-4000 עובדי אריזה, 8000 לקטיף ו-2000 לשירותים שונים
(מחסנאות, נהגות וכד').

אני רואה הכרח בעוד 10 אלפים פועלים לשקום

הפרדסנות מלבד קטיף ואריזה. ישנם 110 אלף דונם פרדס יהודי שיש
צורך לשקמו ו-50 אלף דונם פרדס ערבי.

אני רואה אפשרות של קליטת לא פחות מ-3000

עובדים במשק המעורב, בעקר ירקנות. בענף זה יש לעשות העמלה רבה.
אין בעבודה זו סכון; כל דונם נותן 20 ימי עבודה לעונה אחת בלבד.
דרושה בענין זה עזרת ועדת העבודה במדה שהיא גורם, שדבר זה באמת
ייעשה. ענף זה מעסיק גם פועלות וזה גורם חשוב, כי יש עכשיו חוסר
עבודה עצום לפועלות.

לדעתי צריכה להיות חשומת לב מיוחדת ללוד

ולרמלה בכדי ליצור מקורות פרנסה בתוך המקומות. מצוה וחובה על
הממשלה ועל משרד העבודה לעשות יותר ממה שעושים היום. אני מעריך את
כל המאמצים שהשקיע משרד העבודה עד עכשיו בלוד וברמלה, אבל בכל זאת
אני אומר שצורך להשקיע יותר. לעונה הבציר הוצאנו מספרים גדולים
של פועלים משני המקומות האלה, ודאי נעשה זאת גם לתקופת הקטיף, אבל
אין זה פתרון מתמיד. יש צורך לעודד מפעלים פרטיים במקומות האלה,
ומפעלים פרטיים יהיו מוכנים לבוא לשם אם יחננו להם כמובן הקלות
מסוימות ויעודדו אותם. יש צורך בעודד העבודות העירוניות, בשפור
ופחות הערים הללו. דברים אלה עדיין לא נעשו בקנה המדה הדרוש.
אני שוב חוזר ומדגיש את הדברים שנאמרו כאן על

חוק העבודה המאורגנת, הגדלת השתתפות הממשלה בתקציב הלשכות, הגדלת

היו"ר ע. גלובמן:
סיימנו את שמייעת ב"כ לשכוח העבודה. לדעתי הצליחו הם יפה במסירת הבעיות המרכזיות, והביאו גם בעיות ממדרגה שניה אשר שמייעתן טובה, אבל השולחן הזה אינו נחן לסכם בהן. לדעתי הובאו לפנינו מספר שאלות אשר ועדת העבודה צריכה לנסוח לסכמן ולהביא את מסקנותיה לחשומת לב שר העבודה. אני מציע כעת להפסיק את הישיבה. אם הועדה חספיק לגמור השבוע את חוק הנכים, תחכנס פעם נוספת לרון בבעיות שהועלו לפנינו היום.

ת. למדן:
עוד ישיבה בשבוע זה אינה באה בחשבון מחוסר זמן.

הוחלט להטיל על יו"ר הועדה לבוא בדברים עם יו"ר הכנסת ולהביא את ההזמנה לישיבה לחברי הועדה.

הישיבה ננעלה בשעה - 13.30.

x x x